

Chương trình
Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam (AUS4REFORM)

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU

Chuyên gia tư vấn thực hiện Khảo sát trực tuyến về

“Nghiên cứu vấn đề lao động trong chuyển đổi số: Thách thức và giải pháp”

1. Tổng quan về Chương trình AUS4REFORM

Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam (AUS4REFORM) được xây dựng nhằm hỗ trợ Việt Nam nâng cao năng suất và năng lực cạnh tranh. Chương trình hỗ trợ cải thiện chất lượng chính sách, pháp luật, thể chế thông qua quá trình tư vấn, tham vấn và được củng cố bằng các cơ sở bằng chứng qua nghiên cứu thực tiễn và kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt kinh nghiệm từ Australia.

Các kết quả cụ thể mà Chương trình sẽ đóng góp gồm:

- a. Tạo lập một môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi nhằm thực hiện mục tiêu có ít nhất một triệu doanh nghiệp vào năm 2020.
- b. Nâng cao hiệu quả và tính cạnh tranh, minh bạch của thị trường sản phẩm và thị trường các yếu tố sản xuất.
- c. Thể chế cạnh tranh mạnh hơn với việc sửa đổi luật cạnh tranh, cơ cấu lại cơ quan cạnh tranh và cơ chế thực thi pháp luật cạnh tranh.
- d. Bằng chứng về tác động của những nỗ lực thúc đẩy cơ cấu nông thôn.
- e. Nâng cao nhận thức về trao quyền kinh tế của phụ nữ.

Chương trình sẽ giúp Chính phủ Việt Nam đạt được các mục tiêu thông qua bốn cấu phần mục tiêu sau:

- a. Tạo lập thị trường cạnh tranh, minh bạch và cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh
- b. Tăng cường các thể chế cạnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng
- c. Tạo điều kiện thuận lợi cho tái cơ cấu nông thôn
- d. Tăng cường tiếng nói của doanh nghiệp và phụ nữ trong môi trường đầu tư và tái cơ cấu kinh tế
- e. và một Quỹ linh hoạt hỗ trợ sáng kiến cải cách

2. Bối cảnh thực hiện nghiên cứu

Sau hơn 30 năm Đổi mới, Việt Nam đã đạt được những thành tựu phát triển to lớn, từ một trong những nước nghèo nhất thế giới, Việt Nam ngày nay trở thành nước có mức thu nhập trung bình, với vị thế ngày càng cao trên trường quốc tế. Nền kinh tế nước ta cũng được đánh giá thuộc nhóm những nước tăng trưởng

kinh tế cao nhất châu Á và thế giới. Tuy nhiên, so với các nước phát triển, thu nhập bình quân đầu người của Việt Nam vẫn ở mức thấp. Cùng với đó, sức cạnh tranh của nền kinh tế chưa cao, năng suất lao động còn thấp (ngay cả so các nước trong khu vực). Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và tiến trình chuyển đổi số đã và đang tác động đến mọi mặt của đời sống xã hội, đây được coi là đòn bẩy giúp tăng năng suất lao động, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Trong bối cảnh đó, chuyển đổi số là quá trình tất yếu để Việt Nam phát triển, bắt kịp xu thế chung của thế giới trong giai đoạn mới. Hiện nay, Việt Nam có hạ tầng công nghệ thông tin và tỷ lệ dân số sử dụng điện thoại thông minh đang phát triển nhanh; nguồn nhân lực trẻ, thông minh, ham học hỏi, sáng tạo, thích ứng nhanh và có khát vọng làm giàu. Tuy nhiên, Việt Nam vẫn còn không ít khó khăn, nguồn lực đất nước còn hạn hẹp dẫn đến đầu tư cho chuyển đổi số hạn chế; khung pháp lý, chính sách thúc đẩy phát triển kinh tế chưa đáp ứng đầy đủ vai trò kiến tạo cho phát triển kinh tế số. Đầu tư cho nghiên cứu, đổi mới công nghệ, sáng tạo chưa cao; công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, nhất là nhân lực công nghệ cho chuyển đổi số quốc gia chưa đáp ứng nhu cầu... Bên cạnh đó, Việt Nam còn phải đối mặt với nhiều thách thức nảy sinh trong quá trình thúc đẩy chuyển đổi số do phát sinh những mối quan hệ mới chưa có tiền lệ, giải quyết hệ lụy khi những mối quan hệ lao động truyền thống có thể bị gián đoạn hoặc chấm dứt ..., điều đó làm thay đổi cơ cấu tổ chức cũng như mối quan hệ nội tại và làm nảy sinh mối quan hệ mới giữa tác nhân trong nền kinh tế. Mặt khác, trong khi nhân lực cho chuyển đổi số chưa đáp ứng kịp thay đổi theo nhu cầu thị trường, lại có nguy cơ mất việc làm truyền thống khi người lao động không được đào tạo nâng cao kịp thời để bắt kịp các yêu cầu về kỹ năng của lao động trong quốc gia số.

Bên cạnh những yêu cầu, thách thức mới, chuyển đổi số cũng mở ra cơ hội chưa từng có cho Việt Nam. Đây là một sự thay đổi mang tính toàn diện, đến từng doanh nghiệp, tổ chức, người dân và đến mọi lĩnh vực của sản xuất kinh doanh và đời sống xã hội và có thể coi đây là một sự dịch chuyển bước ngoặt mang tính lịch sử. Chuyển đổi số làm thay đổi mọi lĩnh vực của cuộc sống xã hội, trong đó có lao động. Theo đó, nếu muốn tồn tại và phát triển, cả người lao động và người sử dụng lao động cũng phải được chuyển đổi theo để có thể thích nghi tốt nhất có thể, còn nếu không sẽ bị đào thải. Doanh nghiệp cần thay đổi không chỉ cơ cấu bộ máy, tổ chức mà cả cách vận hành truyền thống để phù hợp với một xã hội được chuyển đổi số. Người lao động cũng cần trang bị cho mình kiến thức mới, thay đổi về tư duy cũng như phong cách làm việc để có thể thích nghi. Quá trình đó làm nảy sinh mối quan hệ qua lại giữa người lao động và doanh nghiệp, doanh nghiệp chuyển đổi số không chỉ đem lại lợi ích cho họ mà còn làm cho người lao động có thể làm việc tốt hơn, hiệu quả hơn. Đồng thời, người lao động chuyển đổi số sẽ giúp cho doanh nghiệp vận hành tốt hơn. Nếu hài hòa hóa được mối tương quan này, công cuộc chuyển đổi số sẽ diễn ra dễ dàng và suôn sẻ.

Nhận thức rõ vai trò và xu thế của chuyển đổi số, Chính phủ đã có chủ trương đúng đắn, kịp thời về công cuộc chuyển đổi số, ngày 03/6/2020, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 749/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình

Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”, theo đó hướng Việt Nam đến năm 2030 trở thành quốc gia số, ổn định và thịnh vượng, tiên phong thử nghiệm các công nghệ và mô hình mới; đổi mới căn bản, toàn diện hoạt động quản lý, điều hành của Chính phủ, hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, phương thức sống, làm việc của người dân, phát triển môi trường số an toàn, nhân văn, rộng khắp. Ngoài ra, Chương trình Chuyển đổi số quốc gia còn giúp thực hiện thành công mục tiêu kép là vừa phát triển Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số, vừa hình thành doanh nghiệp công nghệ số Việt Nam có năng lực đi ra toàn cầu. Trong bối cảnh đó, nhằm góp phần hiện thực hóa các mục tiêu của Chương trình chuyển đổi số quốc gia, nhất là giúp người lao động thích nghi và đáp ứng được yêu cầu của chuyển đổi số, tăng cơ hội việc làm; đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp và các tổ chức sử dụng và quản lý hiệu quả lao động trong thời kỳ chuyển đổi số, cần thiết nghiên cứu về “Vấn đề lao động trong chuyển đổi số quốc gia: Thách thức và giải pháp”.

Chương trình chuyển đổi số quốc gia ưu tiên chuyển đổi số 08 ngành, lĩnh vực là y tế; giáo dục; tài chính – ngân hàng; nông nghiệp; giao thông vận tải và logistics; năng lượng; tài nguyên và môi trường; sản xuất công nghiệp. Các lĩnh vực này đã bao trùm cơ bản các hoạt động của nền kinh tế. Bên cạnh đó, Thủ tướng Chính phủ cũng ban hành Quyết định số 283/QĐ-TTg ngày 19/02/2020 phê duyệt Đề án “Kế hoạch cơ cấu lại ngành dịch vụ đến năm 2020, định hướng đến năm 2025”, theo đó mục tiêu cơ cấu lại nhóm ngành dịch vụ theo hướng nâng cao hàm lượng tri thức và công nghệ cao, ứng dụng trí tuệ nhân tạo và công nghệ thông tin để tạo tác động lan tỏa đến các lĩnh vực khác của nền kinh tế.

Nhằm góp phần đưa ra các bằng chứng thực tiễn từ quá trình chuyển đổi số của các doanh nghiệp trong các lĩnh vực dịch vụ (y tế, giáo dục, tài chính – ngân hàng, giao thông vận tải và logistics) phục vụ cho Báo cáo nghiên cứu “*Nghiên cứu vấn đề lao động trong chuyển đổi số: Thách thức và giải pháp*”, Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam (AUS4REFORM) hỗ trợ việc tuyển dụng chuyên gia khảo sát trực tuyến các doanh nghiệp thuộc loại hình dịch vụ nêu trên qua hình thức trực tuyến, phù hợp với bối cảnh Covid-19 đang diễn biến phức tạp như hiện nay.

3. Nhiệm vụ cụ thể của Tư vấn:

Tư vấn 1: Điều tra thực trạng vấn đề lao động trong chuyển đổi số trong lĩnh vực dịch vụ (y tế, giáo dục, tài chính – ngân hàng, giao thông vận tải và logistics). Tư vấn thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Xây dựng, thí điểm và hoàn thiện bảng hỏi chính thức để tiến hành khảo sát;
- Tạo mã hóa cơ sở dữ liệu đáp ứng với nội dung bảng hỏi;
- Tiến hành khảo sát trực tuyến;
- Làm sạch các bảng hỏi được thu thập;
- Nhập liệu thông tin khảo sát vào cơ sở dữ liệu;

- Hỗ trợ và phối hợp với Tư vấn 2 trong quá trình phân tích dữ liệu.

Sản phẩm bao gồm:

- Bảng hỏi hoàn thiện;
- Danh sách và thông tin người trả lời/đối tượng khảo sát;
- Dataset cơ sở dữ liệu thông tin khảo sát (200 DN/tổ chức/đơn vị được phỏng vấn).

Tư vấn 2: Phân tích dữ liệu điều tra từ dataset cơ sở dữ liệu điều tra, khảo sát. Tư vấn 2 thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Phối hợp với Tư vấn 1 hoàn thiện bảng hỏi và thực hiện khảo sát trực tuyến;
- Thực hiện phân tích dữ liệu khảo sát thu thập được, tạo bảng biểu, sơ đồ, hình vẽ cần thiết.
- Mô tả, giải thích các thông tin dữ liệu tính toán; đưa ra các nhận định, xác định xu thế và quan điểm đánh giá từ việc tính toán dữ liệu điều tra, khảo sát.

Sản phẩm bao gồm:

- Báo cáo phân tích dữ liệu, bao gồm bảng, hình, số liệu thống kê.

4. Thời gian thực hiện

- Tiến hành khảo sát: 10/9 – 12/10/2021
- Các sản phẩm cuối cùng: Hoàn thiện, tiếp thu các ý kiến trong quá trình tham vấn và bổ sung, hoàn thiện thông tin cuối cùng trước ngày 25/10/2021.
- Tất cả các sản phẩm trong quá trình thực hiện điều tra, khảo sát phải được nộp cho Văn phòng Chương trình Aus4Reform.

5. Thời gian tư vấn và chỉ dẫn

- Thời gian làm việc của chuyên gia tư vấn 1 là 20 ngày, tư vấn 2 là 23 ngày làm việc.
- Các chuyên gia tư vấn sẽ chịu trách nhiệm trước Giám đốc Chương trình Aus4Reform. Ban quản lý Dự án sẽ hỗ trợ chuyên gia tư vấn trong quá trình thực hiện nhiệm vụ tư vấn.
- Việc sử dụng các tài liệu, kết quả nghiên cứu cho các mục đích khác không thuộc phạm vi hoạt động cần được sự chấp thuận bằng văn bản của Dự án.

6. Yêu cầu đối với chuyên gia tư vấn trong nước

6.1 Yêu cầu chung đối với chuyên gia:

- o Tốt nghiệp đại học chuyên ngành thống kê, kinh tế, luật, kinh tế phát triển hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Thạc sỹ hoặc Tiến sỹ là lợi thế).

- Có ít nhất 05 năm kinh nghiệm nghiên cứu, phân tích trong các lĩnh vực liên quan đến kinh tế, xã hội và lao động-việc làm.
- Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu chính sách kinh tế.
- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.
- Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp, khẩn trương.

6.2. Trách nhiệm của các chuyên gia:

- Soạn thảo các thông tin liên quan và chuẩn bị sản phẩm nộp dự án như trong TOR.
- Gặp gỡ với các đối tác có liên quan.
- Tư vấn cho CIEM về một số vấn đề liên quan trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.
- Tổng hợp và tiếp thu các ý kiến góp ý để hoàn thiện sản phẩm.

7. Hồ sơ yêu cầu đối với chuyên gia tư vấn trong nước

- Lý lịch khoa học của chuyên gia tư vấn;
- Chi tiết liên hệ của chuyên gia tư vấn.

Các ứng viên quan tâm xin mời nộp hồ sơ tới:

**Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam
(AUS4REFORM)**

68 Phan Đình Phùng, Hà Nội, Việt Nam

Email: cuonghgv@mpi.gov.vn

Tel: 08044460

Fax: (84) 4 38456795

Thời hạn nộp hồ sơ: Trước ngày 31/8/2021.